

Silifke

Adamkayalar	184	Korasion (Susanoglu)	191
Aşığı Sömek	189	Korkusuz Kralın Anıt Mezarı (MezgitKale)	197
Aslantaş	203	Korykion Antron (Cennet- Cehennem) Obrukları ve	
Astım-Dilek Magarası	182	Dilek-Astım Magarası	180
AtatürkEvi ve Müzesi	171	Liman Kalesi	230
Athena Kabartması	189, 224	Mancınık Kale	183
Azize Thekla	175	Meydan Kalesi (Sivri Kale)	220
Barakçı	198	Mozaikli Alan	175
Belli Başlı Kalıntılar	205	Nekropol Alanı	209
Boyan Kalesi-Kule	183	Nesulion (Bogsak)Adası	230
Cambazlı	211	Olba (Ura) Uguraları	209
Castellum Novumola (Tokmar) Kalesi	231	Palaiai (Tahta Limanı)	232
Cehennem Obruğu	181	Paslı	196
Cennet Obruğu	181	Pityussa (Dana) Adası	232
Deveini	200	Porto Calamie (Narlıkuyu), Poimenios Hamamı ve Üç Güzeller	
Diokaesareia (Uzuncaburç)	204	Mozaigi	179
Efrenk Kabartması	190	Seyranlık	224
Gökburç	199	Silifke Kalesi	172
Gökkale	223	Silifke Merkez	167
Gözlegentepe Kaya Mezarları	235	Silifke Müzesi	168
GüvercinAdası	232	Sinekkale	195
Hagja Thekla (Aya Thekla)	176	Sütunlu Cadde	205
Hancerkale	199	Taş Köprü	173
Hasanaliler (Çanlı) Kilisesi	182	Taşucu Amphora Müzesi	227
Hellenistik AnıtMezar	208	Taşucu-Mylai Manastırı-Holmi	229
Hellenistik Kule	208	Takkadın- Tekkadın	198
Işıkkale	193	Tekfur Ambarı	173
Imbriogion (Demircili)	218	Tiyatro	208
İüpiter Tapınığı	174	Tören Kapısı	205
Karaböcülü (Çamlıbel)	222	Tyche Tapınığı	207
Karakabaklı	192	Yapılın- Yapılıkaya	188
Keben Kabartması	225	ZaferKapısı	207
Keşliktürkmenli	202	İsmailli (Yegenli Köyünde)	215
Kilikia Aphrodisias'ı	233		

Silifke, Adamkayalar

Silifke Merkez

Mersin'in 85 km. güneybatısındadır. Antik Dönemler'de adı Seleukeia olan Silifke, Dağlık Kilikia'nın merkezi konumundadır. Bugün Orta Çağ'a ait kaleyi ihtiva eden tepe, kentin akropolisidir. Güneyinde geniş bir ova bulunması ve ilk çağlarda Göksu Nehri'nin kısmen ulaşılabilir olması bu şehrin Akdeniz ülkelerinin kültürel ve ekonomik hayatı ile ilgilenmesini olası kılmıştır. Bundan dolayı Silifke, denizden ve bilhassa Kıbrıs'tan gelen ve Anadolu'nun iç kısımlarına sevk olunan mallar için önemli bir transit merkezini oluşturmuştur.

İ.Ö. 7.yüzyılda Hellenler bu bölgeye yakın bir yerde, Taşucu yakınlarında Holmi kolonisini kurmuşlardır. Bu koloni İ.Ö. 4. yüzyıldan itibaren çökmeye başlamıştır. Büyük İskender'in generallerinden, Suriye Krallığı'nın kurucusu I. Seleukos Nikator (İ.Ö. 312-281), Holmi halkını burada iskan ederek, kurduğu şehre Seleukeia adını vermiştir.

5.yüzyılda Silifke, Hıristiyan dünyasının önemli ziyaret yerlerinden biri olmuştur. Daha sonra bu şehir Arap, 12.yüzyılın sonlarında Bizans hakimiyetine, Ermeni Krallığı'ndan sonra ise Selçuklu hakimiyetini yaşamıştır. Osmanlılar ve Karamanoğulları arasındaki uzun anlaşmazlıklardan sonra 1471 yılında Gedik Ahmet Paşa tarafından fethedilerek Osmanlı Devleti'ne katılmıştır. Bazen sancak, bazan vilayet merkezi olmuştur. Eski önemini kaybetmiş olan Silifke, bugün Mersin İli'ne bağlı bir ilçedir.

1. Silifke, Merkez
2. Silifke Kalesi

Silifke Müzesi

Taşucu yolu üzerindeki müze, yörenin çeşitli dönemlerine ait tarihi eserlerinin sergilendiği iki katlı modern bir yapıdır.

Birinci katta çeşitli dönemlere ait mermer ve kalker heykeller ve çeşitli ampho-

ralar sergilenmektedir.

İkinci katta bulunan üç salondan birisinde Meydancık Kalesi'nde bulunan define buluntusunun yanı sıra diğer sikke koleksiyonları, ikinci salonda daha çok seramik buluntuların kronolojik olarak sergilendiği vitrinler, Aydıncık İlçesi'nde bulunan Kelenderis kazı buluntuları ile Kilise

1. Silifke Müzesi,
Yapının Kabartması
2. Silifke Müzesi
3. Silifke Müzesi,
Sunak

Tepe Höyüğe ait buluntuların teşhir edildiği özel bir vitrin, üçüncü salonda ise etnoğrafik eserler sergilenmektedir. Pazartesi tam gün, dini bayramların birinci günü yarım gün kapalı, diğer gün-

lerde mesai saatleri içerisinde ziyarete açık olan müzeye 0.324.7141019 no.lu telefondan ulaşılabilir.

Silifke Müzesi,
heykel başı

Atatürk Evi ve Müzesi

Atatürk, Silifke'ye olan ilgisini burayı dört kez ziyaret ederek göstermiştir. Ziyaretlerinden birinde burada bir çiftlik satın almış ve merkezi bu çiftlik olmak üzere bir Tarım Kredi Kooperatifi kurulması için talimat vererek kendileri de bu kuruluşun üyesi olmuştur.

Atatürk'ün Silifke'ye 27 Ocak 1925 tarihinde ilk gelişinde kaldığı tarihi ev restore edilerek, kullandığı eşyalarla birlikte müzeye dönüştürülmüştür.

Pazartesi tam gün, dini bayramların birinci günü kapalı diğer günler mesai saatleri içerisinde ziyarete açıktır.

Müzeye 0.324.7143220 no.lu telefondan ulaşılabilir.

1-2. Silifke, Atatürk Evi

Silifke Kalesi

Şehir merkezinde yer alan kale geçirdiği onarım ve değişiklikler sonucunda Orta Çağ kalesi görünümünde olmakla birlikte, Hellenistik ve Roma Dönemleri'nde de yerleşim gördüğü ileri sürülmektedir.

Korykos Kalesi ile birlikte aynı mimar tarafından yapılmaya başlanmıştır. Bu kalede İstanbul'dan Hac'a gitmek isteyenler için

Korykos ile birlikte konaklama yeri olmuştur.

185 m. yüksekliğinde, etrafı hendekle çevrili oval planlı kalenin içinde kemerli galeriler, su sarnıçları, depolar ve diğer yapı kalıntıları bulunmaktadır.

Evliya Çelebi Seyahatnamesinde, kalenin 23 burcu olduğundan, içinde bir cami ve 60 kadar da evin varlığından bahsetmiştir. Kalıntıların bazıları 7.yüzyılda bazıları ise 11.yüzyılda inşa edilmiştir.

1-2. Silifke Kalesi

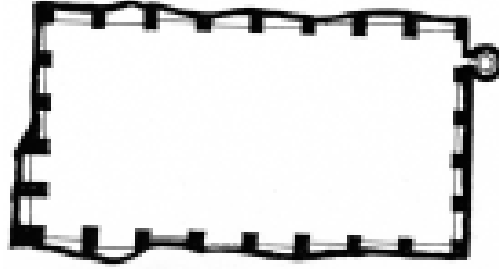
Taş Köprü

Şehir merkezinin ortasından geçen Göksu (Kalykadnos) Nehri'nin üzerindedir. İ.S.77-78 yıllarında Kilikia valisi L.Octavius Memor tarafından dönemin imparatoru Vespasianus ile oğulları Titus ve Domitianus adına yaptırmış olduğu, 1870 yılında yapılan bir onarımda bulunan taş kitabeden anlaşılmıştır. Yedi gözü bulunan ve Roma medeniyeti örneklerinden biri olan Taş Köprü, Osmanlı ve Cumhuriyet Dönemleri'nde de onarım görmüştür.

Tekfur Ambarı

Silifke Kalesi'nin üzerinde yer aldığı tepenin alt kesiminde, mevcut ana kayanın oyulması ile yapılmış Bizans Dönemi'ne ait bir su sarnıcıdır. 45 m. uzunluğunda, 23 m. genişliğinde ve 12 m. derinliğindedir.

Sarnıça güneydoğu köşesindeki bir merdivenle inilmektedir. Halk arasında Tekir Ambarı olarak telaffuz edilmektedir. Mimari özelliği ile Anadolu'da az bulunan örneklerden olan sarnıçın duvarları, su sızmasını önlemek ve ayrıca anıtsal bir nitelik kazandırmak için düzgün kesme taşlarla desteklenmiş, uzun kenarında sekiz, kısa kenarında beş yuvarlak kemerli niş oluşturulmuştur.

*Tekfur Ambarı
Su Sarnıcı ve
planı - J.Keil - A.Wilhelm*

İüpiter Tapınağı

Şehir merkezinde yer alan tapınak, Roma Dönemi'ne aittir ve 8x14 sütunlu peripteros planlıdır. Tapınak Bizans Dönemi'nde kiliseye çevrilmiştir. Bugün sadece bir sütunu, podium kısmı ve bazı mimari parçaları görülebilmektedir.

İüpiter Tapınağı ve planı - J.Keil - A.Wilhelm

Mozaikli Alan

Şehir merkezinde 1980 yılında yapılan bir kazıda, gymnasium veya hamam olabileceği tahmin edilen renkli mozaik tabanlı yeni bir mekan bulunmuştur. İ.S. 2. yüzyıl Roma Dönemi'ne ait olduğu belirlenen bu kalıntıda ayrıca üzeri yazıtlı iki heykel altlığı ile 2 m. boyunda, başı kopmuş mermer bir imparator heykeli de bulunmuştur. Heykelsiz altlıkların biri üzerindeki yazıtta Silifkeli T. Aelius Aurelius Maron adındaki bir güreşçinin başarıları anlatılmaktadır. Mozaik tabanın ortasında bulunan 1.80 m. çapındaki mermer levhada sekiz satırlık bir kitabe vardır. Bu kitabede şöyle denilmektedir: “Zamanın aşındırdığı ben taban döşemesini, kadınların sultanı, Ares sever Zenon’un eşi, düşüncelerini ve ilgisini esirgemedi benden. Yaşlılık nedeni ile etkileyici güzelliğimi yitirmiştim; oysa şimdi bu akıllı ve kusursuz kadın sayesinde mermer süslemeler içinde daha da ışıldıyorum ve külfetli bir yaşlılıktan sonra gençliğe geri dönüyorum.”

Azize Thekla

Hıristiyanlığı tanıtmak için Konya'ya gelen Paulus'u bitişik evdeki odasında dinleyen nişanlı Thekla, Hıristiyan olmaya karar verir. Ancak annesi ve nişanlısı, Paulus'u kız üzerinde yaptığı etkiden dolayı şehirden attırır. Thekla ise tutuklanarak, sirk ortasında yakılmak istenir. Ancak başlayan sağnak yağış, Thekla'yı kurtarır. Şehir dışında Paulus'la buluşan Thekla, onunla Yalvaç'a gider. Şehir girişinde kendine aşık olan gence ilgi göstermeyince, valiye şikayet edilir, vahşi hayvanlara atılmak üzere cezalandırılır. Çıplak olarak aslan ve vahşi ayıların arasına bırakılır. Ancak bir dişi aslan onu diğerlerinden korur ve bu esnada aslan ölür. Bu arada Thekla içi su canavarları ile dolu bir su birikintisine atlayarak vaftiz olur. Affedilen Thekla, Konya'ya geri döner ancak orada fazla kalmaz, Silifke'de dini yayar. Buradaki mağarada dersler verir. Sonunda kendisini yakalamaya gelenlerin şaşkın bakışları içinde yer yarılarak kaybolur.

Aya Thekla

Hagia Thekla (Aya Thekla)

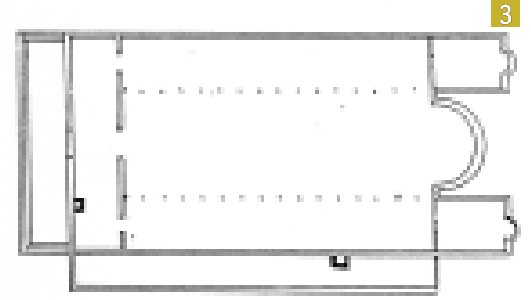
1. Aya Thekla
2. Zenon Kilisesi planı - E.Herzfeld-S.Guyer
3. Aya Thekla planı - F.Hild - H.Hellenkemper
4. Aya Thekla Hamam planı - E.Herzfeld-S.Guyer
5. Aya Thekla Meryemlik

Hıristiyanlığın en eski dini merkezlerinden biri olan Aya Thekla, Silifke ilçe merkezinin 5 km. güneyindedir. Ulaşım ilçe merkezinden 1,5 km. uzaklıktaki antik yol ile de mümkündür. Önceleri bugün yer altı mabedi denilen

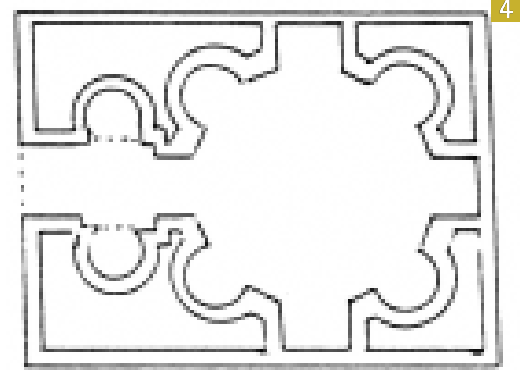
doğal mağarada yaşamıştır. Kentte yer altı mabedinin yanı sıra, Azize'nin ölümünden sonra yapılmış üç nefli Thekla Kilisesi (460-470), Kubbeli Kilise (Zenon Kilisesi), üzeri örtülü sarnıçlar, hamam binası, Kuzey Kilise ve nekropol alanı ile kutsal yol görülebilmektedir.

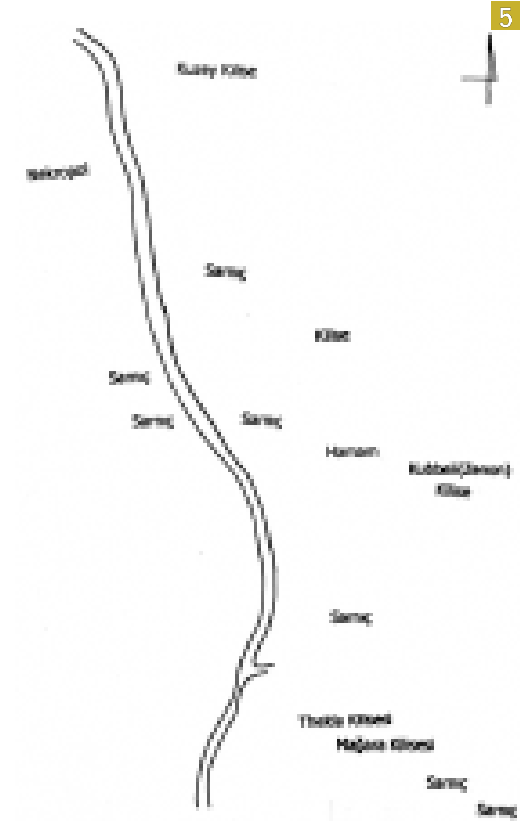
1

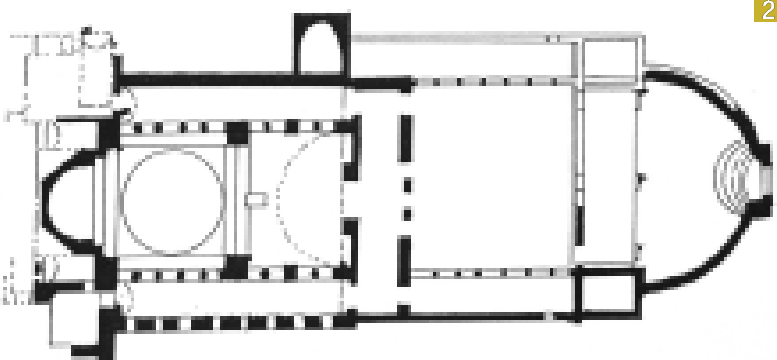
3

4

5

2

1. Aya Thekla
Meryemlik
2. Aya Thekla Sarnıç

Porto Calamie (Narlıkuyu), Poimenios Hamamı ve Üç Güzeller Mozaigi

Silifke'ye 20 km., Kızkalesi'ne 5 km. uzaklıktaki Narlıkuyu, Hıristiyanlık Dönemi'nde Cennet-Cehennem'e gezi ve tapınmaya gelenler için bir deniz kapısı olmuştur. Buranın Orta Çağ'daki ismi Porto Calamie diye bilinmektedir. Hamam, Cennet obruğu içindeki yer altı suyunun denize ulaştığı yerdeki tatlı su kaynağından yararlanılarak buraya yaptırılmıştır.

Dönemin tüccarlarının banyo ihtiyacını giderdiği yer olan bu görkemli hamam yapısından yalnızca su yalağı ile yıkanma bölümündeki taban mozaiği günümüze kadar gelebilmiştir. İ.S. 4. yüzyıl-

da Paperon kentinin ahalisi tarafından kullanılan Roma Hamamı'nın tabanındaki mozaiklerde Zeus'un üç güzel kızı Aglaia, Thalia ve Euphrosyne çıplak olarak kumru ve keklikler arasında dans ederken tasvir edilmiştir. Yarı tanrıça olan üç kız kardeş, güzelliği, zerafeti ve neşeyi temsil etmektedir.

Kral ise Roma imparatoru Arkadios ile birlikte yönetimde olduğu Honorius olduğu sanılmaktadır.

Mozaik tablonun üzerinde bulunan ve İ.S. 4. yüzyıla tarihlenen eski Hellen dilindeki yazıtın Türkçe çevirisi şöyledir: "Ey misafir, eğer bugüne kadar saklı kalmış olan bu güzel yıkanma suyunun kaynağını kimin bulduğunu soracak olursan, bil ki o, kralın arkadaşı Poimenios'tur ve kutsal adaları adil bir şekilde yönetmiş olan kişidir."

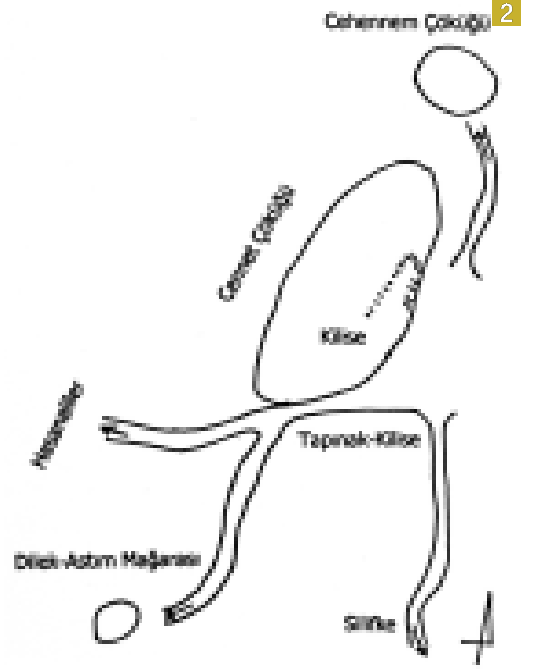
1. Aya Thekla Meryemlik
2. Üç Güzeller Mozaigi

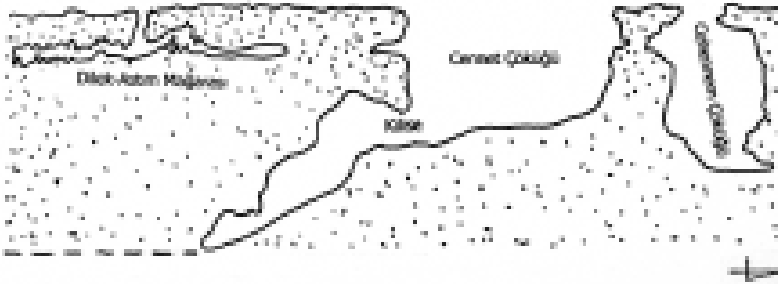
Korykion Antron (Cennet- Cehennem) Obrukları ve Dilek-Astım Magarası

Silifke İlçe merkezinin 25 km. doğusunda, Narlıkuyu limanının 2 km. kuzeybatısında, Korykos'un 5 km. kuzeybatısındadır. Ören yerine giriş ücretlidir. Cennet-Cehennem alanına girerken, yolun her iki yanında olasılıkla Paperon antik kentine ait Roma Dönemi kalıntıları yer almaktadır. Kalıntıların en önemli yapısı olan Zeus Tapınağı üç ayrı dönemde kullanılmıştır. Tanrıların babası Zeus'un, Ejderha Typhon'a karşı kazandığı zaferin bir

1-2. Cennet-Cehennem
ve Dilek Astım
Mağarası
planı - T.Aygen ve
F.Kerem

simgesi olarak bu tapınak yaptırılmıştır. Burada kullanılan devşirme malzemenin içinde Olba Teukrid Hanedanlığı'na ait rahip listesi bulunmaktadır. Bu rahip listesi Kapadokya'daki Arkhelaos'a, İ.S. 1. yüzyıla kadar gelen bir listedir. Tapınak, Hıristiyanlık Dönemi'nde tümüyle yıkılarak, kendi taşları ile kiliseye çevrilmiştir. Kimin adı ve ne zaman yapıldığı kesin bilinmeyen kilise en erken İ.S. 4. en geç 5. yüzyıla tarihlenmektedir. Çevrede Roma ve Erken Bizans Dönemleri'ne ait evler de vardır. Bunlar dikdörtgen planlı, içlerinde kemerleri olan büyük ihtimalle iki katlı yapılardır.

Cennet Obrugu

Antik Dönem'de Korykos Mağarası olarak adlandırılan ve her biri kayalık, geniş ve derin çukurlardan oluşan iki doğa harikasıdır. Bu çukurlar, yer altı sularının bin yıllar boyunca kireç tabakasını eritip boşaltması sonucu altı oyulan tavanın çökmesiyle meydana gelmiştir. Her iki boşluk zamanla birleşerek, sonunda bugünkü yer altı mağara-boğaz oluşmuştur.

Elips biçimindeki ağız kısmının çapı 250 m. ve 110 m. olup derinliği 70 m.'dir. Çökük tabanının güney ucunda 200 m. uzunluğunda ve en derin noktası 135 m. olan büyük mağara girişi ve bu mağaranın ağzında küçük bir kilise vardır. Kayalara gelişigüzel oyulmuş yaklaşık 450 basamaklı yoldan ilk önce kuzeye doğru gidilir sonra güneye dönülür ve 300. basamakta mağaranın ağzındaki kiliseye ulaşılır.

Kilisenin giriş kapısı üzerindeki dört satırlık yazıttan, 5. yüzyılda Paulus adında dindar bir kişi tarafından Meryem Ana'ya ithafen yaptırılmış olduğu anlaşılmakta-

dır. Apsisi ve yarım kubbesinde bulunan freskler görülebilmektedir. Kilisenin güneydoğu yönündeki anakaya üzerinde, erozyon nedeniyle bugün görülemeyen bir yazıt bulunmaktaydı. Kiliseden aşağıya doğru devam edildiğinde mağaranın dibine gelinir. Buradan geçen yer altı suyu zaman zaman dıştan, zaman zaman içten akarken, günümüzde sadece derinlerden sesi gelmektedir.

Cehennem Obrugu

Cennet Çöküğü'nün 75 m. kuzeydoğusundaki Cehennem Çukuru da Cennet Çöküğü gibi oluşmuştur. Ağız çapı 50 m. ve 75 m., derinliği 128 m.'dir. Kenarları içbükey olduğu için aşağısına inmek çok zordur.

Mitolojiye göre Zeus, alevler kusan yüz başlı Typhon'u buradaki bir kavgada yendikten sonra, onu Etna Yanardağı'nın altına sonsuza dek kapatmadan önce bir süre burada hapsedmiştir.

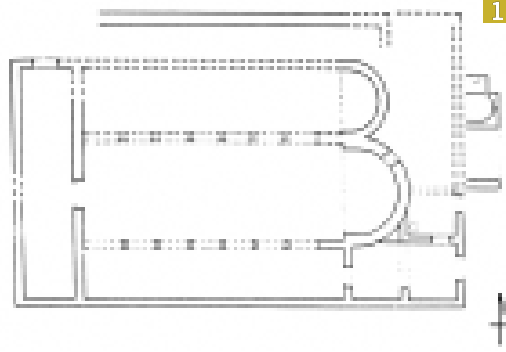
Silifke,
Cehennem Obrugu

Astım-Dilek Magarası

Cennet Obruğu'nun 300 m. güneybatısındadır. 200 m. uzunluktaki bu mağarada binlerce yılda oluşmuş sarkıt-dikit ve daha pek çok mağara oluşumları bulunmaktadır.

Havasının astımlılara iyi geldiğine inanılmaktadır. Çevresindeki ağaçlara bez bağlanıp dilekte bulunulduğundan bu adı almıştır.

1. Hasanlıler Kilisesi
planı -
F.Hild - H.Hellenkemper
2. Astım Dilek Mağarası

Hasanaliler (Çanlı) Kilisesi

Cennet-Cehennem, Hasanaliler ve Kızılısalı yolu üzerinde ve Hasanaliler Köyü içerisinde. Buranın üç nefli bir kilise yapısı bulunmaktadır. Doğu ve kuzey cephelerinde büyük tahribatlar vardır. 6. yüzyılda yapılan kilisenin çok düzgün taş işçiliği göze çarpmaktadır.

Batıdaki yan nef sütunları ile apsisi sağlam olarak ayakta kalmıştır. Kilisenin altında sarnıç yer almaktadır. İlgi çeken bir özelliği destek sisteminin sütunlar yerine ayaklardan oluşmasıdır.

Mancınık Kale

Hasanaliler Köyü'nün kuzeyinde bulunun kalenin doğusunda, Kızkalesi'ni Olba'ya bağlayan antik yol ve bu yol boyunca da kalıntılar vardır.

Kalede farklı duvar işçilikleri kullanılmıştır. Bunlar kabaca işlenmiş poligonal örgülü duvarlar ve düzgün kenarlı bosajlı duvarlar şeklindedir.

Boyan Kalesi-Kule

Cennet –Cehennem'in kuzeydoğusunda yer almaktadır.

*Silifke,
Boyan Kalesi-Kule*

Adamkayalar

Narlıkuyu'nun yaklaşık 11 km. kuzeyinde, Karyağdı (Mitan) Vadisi'nin doğu yamacı üzerinde, yan yana işlenmiş kaya kabartmaları topluluğuna verilen mahalli isimdir. Buraya ulaşmak için Kızkalesi'ndeki Adamkayalar tabelasından kuzeye dönülür, Hüseyinler yolundan 7 km. sonra sola ayrılan toprak yola girilir. 2 km. kadar gittik-

ten sonra, kabartmalara inilen merdiven basamaklarına gelinir. Burada sol tarafta da iki adet mezar vardır.

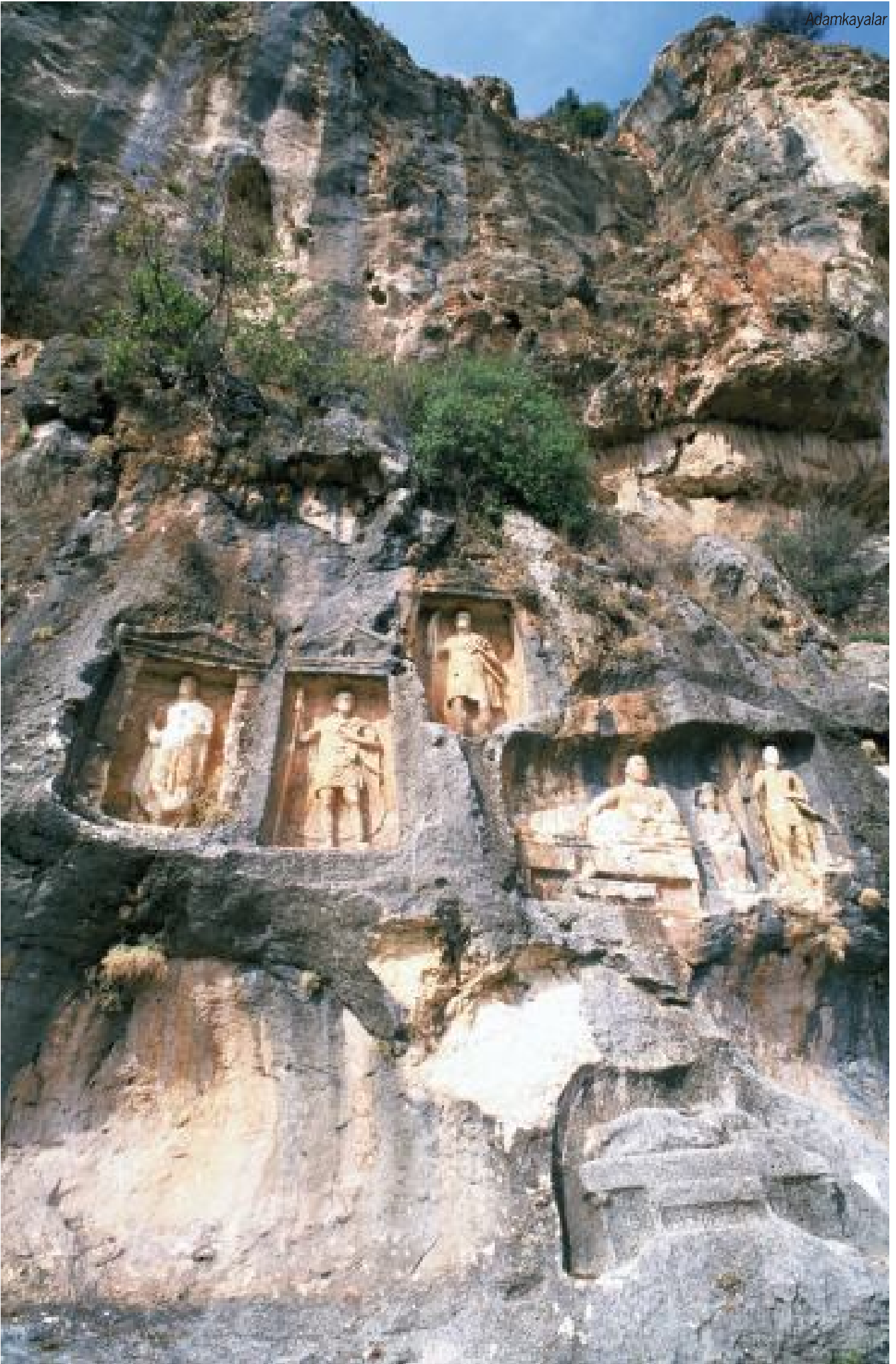
Onbir ayrı çerçeve içerisinde yer alan Adamkayalar kabartmalarının yamaçtaki kompozisyonları içerisinde en sık yinelenen figürler, dört ölü ziyafeti sahnesine ait olanlardır.

Bu sahnelerde ölüler ya yalnız ya da eşleri ve oğulları ile beraber gösterilmişlerdir. Adamkayalar kabartmalarında

Silifke, Adamkayalar
ören yeri ve planı,
F.J. Lutz

ölülerin oğulları ve ayrıca iki erkek kabartması, asker olarak işlenmiştir.

Bu kabartmalardan ölü ziyafetlerinin yer aldığı yamacın orta kesimine yakın yerde, alttaki platform seviyesinin hemen üstünde bir sunak taşı ile solunda bir adam, sağında bir kadın figürü ve bu figürün sağında, oturarak ayin yapmak amacıyla kaya içerisine oyulmuş beş basamaktan oluşan bir kompozisyon yer almaktadır.

Başka bir kabartmada, bir adamın sol eliyle bir keçiyi boynuzlarından tutarak getirdiği diğer elinde bir üzüm salkımı taşıdığı görülmektedir.

Adamkayalar'daki veda sahnesinde de ayakta duran ve ölmüş olan kişiyi temsil eden erkek, oturur vaziyette gösterilmiş karısıyla el sıkışmaktadır.

Bu kabartmaların oluşturduğu kompozisyonların içerisinde fonksiyonu henüz

tam olarak bilinmeyen paltolu bir adamla, elinde bir eşya taşıyan başka bir adama ait figürün oluşturduğu iki kabartma daha bulunmaktadır.

Adamkayalar kabartmaları, sahnelerin altında bulunan yazıtların (bu yazıtlarda ölen rahiplerin adlarının yazıldığı anlaşılmıştır) incelenmesi sonucunda İ.Ö. 2.yüzyıla tarihlendirilmiştir.

Kabartmalara inmeden sağda bulunan tepenin zirvesinde yer alan ve pek te tanınmayan ören yeri içerisinde bir kule yapısı, köseli planlı veya düzgün bir şekli olmayan, içleri tek veya çapraz kemerli olan mekanlar yer almaktadır. Genellikle poligonal duvar örgü sistemi görülmektedir. Çok sayıda lahitin varlığı dikkat çekmektedir.

1-2. Adamkayalar

Yapılıin- Yapılıkaya

A damkayalar sapağını 3-3,5 km. kadar kuzeye doğru geçtikten sonra doğuya dönülür ve tarla yolu kaybedilmeden yürünür. Sütunların ve lahit kapaklarının yer aldığı bu yolda 12-15 dakika yürüdükten sonra bir vadiye gelinir. Bu vadiye yer alan mağaralardan birinden çıkarılan ahşaptan

1. Silifke, Yapılıin
2. Silifke, Yapılıin
3. Silifke, Yapılıin-
Yapılıkaya plan, F.J. Lutz

1

yapılmış bir lahit Anamur Müzesi'nde sergilenmektedir.

Burada doğal mağaranın poligonal taş duvarlarla desteklenmesi suretiyle, üç katlı bir Mağara-Tapınak oluşturulmuştur. Giriş kapısında iki kabartma ve bir yazı bulunmaktadır.

Bu yazıdan tapınağın, burada görev yapan Hemokrates'in rahibi olan kişi tarafından Hermes adına yaptırılmış olduğu anlaşılmıştır. Buradaki din görevlileri olan diğer altı kişiye ait kabartmalar, farklı kompozisyon panolarında işlenmiştir.

Tapınağın altında yerde duran, daha geç bir döneme ait alınlıkta ise dokuz adet insan kabartması büst şeklinde gösterilmiştir. Diğer bir taşta ise Kerykaion atribüsü varken, yine aynı yerde ayakta duran farklı yüzyıla ait iki insan tasviri de kabartma olarak gösterilmiştir. Ulaşımı biraz zor olan Mağara-Tapınak İ.Ö. 2. yüzyıla tarihlenmektedir. Kaçırılmak istenirken yakalanan kabartma panolardan bir tanesi Silifke Müzesi'nde sergilenmektedir.

2

3

Aşağı Sömek

Silifke'nin yaklaşık 40 km. kuzeydoğusundaki Athena kabartması ile ünlü olan Aşağı Sömek Köyü'nün hemen doğusunda ve güneybatısında, Roma ve Erken Bizans Dönemleri'ne ait yerleşim kalıntıları içeren iki ayrı ören yeri bulunmaktadır.

Athena Kabartması

Silifke'nin yaklaşık 40 km. kuzeydoğusundaki Aşağı Sömek Köyü'nden kuzeydoğuya ilerlerken Dere Mevki-i'nden 10 dakikalık yürüyüşle varılan, tarla yolları arasında yer alan, Eleksi Boğazı'ndadır. Kızkalesi'nden gidildiğinde daha yakındır. Kabartmada, güney yöne bakan kayanın yüzünde iki sütun arasında ayakta duran "Tanrıça Athena" tasviri yer almaktadır. Yüz ve göğüs kısmı tahrip olmuştur. Sağ kolunu yukarıya kaldırmış üzerinde yılan sarıllı bir mızrak tutmaktadır. Yılanın başı sütuna doğru uzanmıştır. Sol kolu ise kalkana dayanmaktadır. Elbise kıvrımlarının İ.S. 4. yüzyıl özelliklerini taşıdığı tespit edilmiştir. Başının gerisindeki nişin yarım kubbesi istiridye kabuğu şeklindedir. Sol tarafında ise

şahlanan bir atın ön kısmı yapılmıştır. Sağ plasterin altında Zeus'un yıldırım demeti, ortada tahrip olmuş büst, onun üzerinde bir hilal ve altı uçlu bir yıldız, sütunun sağında şamdan şeklinde yapılmış üst kısmı hilal şeklinde bir motif bulunmaktadır.

1. Silifke, Athena Kabartması
2. Silifke, Aşağı Sömek Kilise

Efrenk Kabartması

Sömek kabartmasına giderken Dere Mevkii'ne dönmeden 1 km. kadar ilerideki Efrenk Deresi'ndedir. Sağda asker kabartması, karşısında da kale ve ören yeri bulunmaktadır. Kalenin kuzeydoğusunda da kilise vardır. Dere yamaçlarında kaya mezarları ve mağara yerleşimleri olabilecek oluşumlar bulunmaktadır.

Silifke,
Efrenk Kabartması

Korasion (Susanoglu)

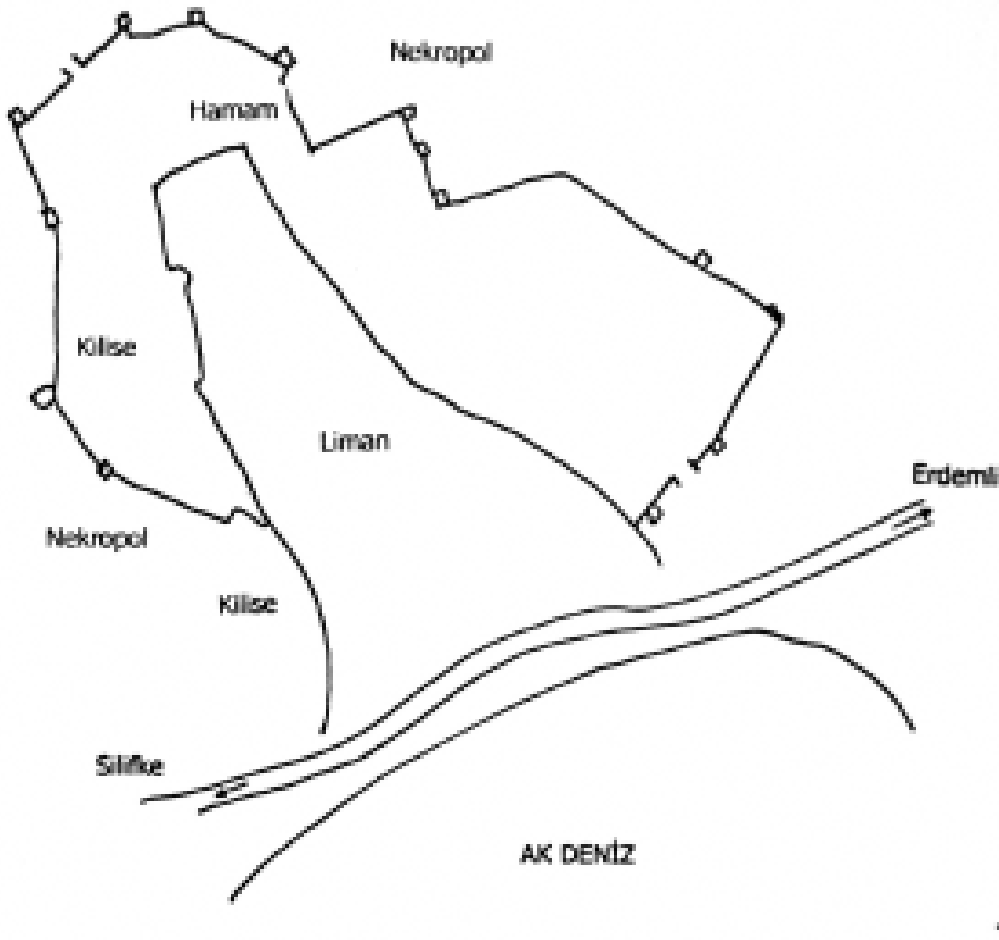
Silifke'ye 16 km. uzaklıktaki Susanoglu (Atayurt) Beldesi'nde yer alan önemli bir liman kentidir. Geç Roma Dönemi'ne ait Isauria valisi Flavius Uranius (İ.S. 367-375) tarafından kurulmuştur. İ.S. 4. yüzyılda limansal işlevi açısından çok canlı bir yaşam sürmüştür. Bu dönemde Silifke'ye bağlı piskoposluk olmuştur.

Eskiden tamamen surlarla çevrili kentin batıdaki ana giriş kapısı üzerinde bulunmuş olan yazıtta şöyle bir metin bulunmaktadır: "Prenslerimiz Valentinian, Valens ve Gratian'ın idaresi altında yaşarken, Isauria Eyaleti'nin ünlü yöneticisi Flavius Uranius bu ıssız yeri kendi düşüncesine uygun bir şekilde, tüm masraflarını kendi karşılayıp kent olarak yaptırdı." Şehrin eski isimlerinden olan Psoidokorasion ve Kalon Korasion 7. yüzyıla kadar kullanılmıştır. 10.yüzyılda

yerleşim tahrip edilmiştir. Geç Orta Çağ'dan itibaren yerleşimin adı Perçembe-Perçenti olarak değiştirilmiştir. 7. yüzyıla kadar önemli dönemler geçirmiş, ama hiçbir zaman polis olamamıştır. Oldukça ince yapılmış ve dışa taşan kare planlı bastionerlerden oluşan duvar, poligonal bir şekilde hem limanı hem yerleşimi sınırlamaktadır. Duvar, buraları korumak için yapılmıştır. Üç tane büyük kapısı vardır.

Burada bir su kemeri olduğundan bahsedilmektedir. Kuzeydoğusunda bir hamamı, iki nekropol alanı, ev kalıntıları ve bir ışık vardır. Batıda iki tane Erken Bizans Dönemi'ne ait bazilikal planlı kilise olduğu belirtilse de, bugün yerleri tespit edilememektedir.

Korasion'un 1 km. batısında da yine 20. yüzyıl başlarına kadar ayakta kalmış bir kilise var olduğu söylenirken günümüzde bu kiliseye de rastlanmamaktadır.

Korasion (Susanoglu)
planı

Karakabaklı

Silifke'nin 14 km. doğusunda bulunan Karadedeli Köyü'nün 3 km. kuzeyindedir. Yerleşimdeki görünen kalıntılar Geç Roma-Erken Bizans Dönemleri'ne aittir. Ancak yerleşim Hellenistik Dönem'de başlamıştır. Ören yerinde Bizans mimarisinin üç farklı ev tipi bir arada görülmektedir.

Bunlar peristylli avlusu olan evle, iki katlı villa tipi ve basit planlı ev tipleridir. Kentteki kalıntılar arasında döşeme yol ve işliklerde görülebilmektedir. Yerleşimin güneyinde sütunlu, üç nefli Erken Bizans Dönemi'ne ait bir kilise bulunmaktadır.

Silifke, Karakabaklı

Işıkkale

Karakabaklı harabelerinin 1,5-2 km. kuzeyindedir. Yerleşim yeri yolun sağına ve soluna yayılmış durumdadır. Ören yerinde üç nefli bazilikal planlı kilise yapısı ve ona uzanan antik yol görülebilmektedir. Daha çok poligonal taş örgü sistemli evler vardır. Lahitler genelde rozet veya haç motifli kabartmalarla bezelidir. Hellenistik, Geç Roma, Erken Bizans Dönemleri'ne tarihlenmektedir.

Silifke, Işıkkale

Sinekkale

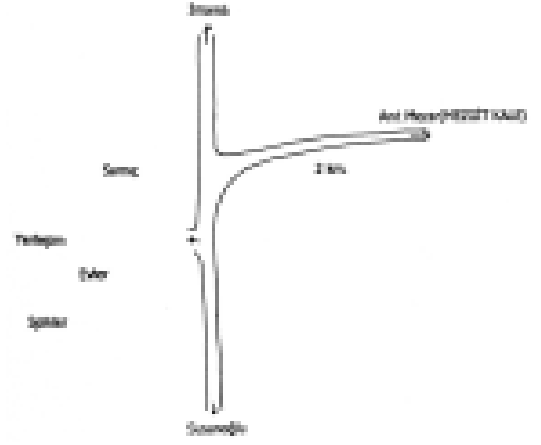
Şikkale'nin 2,5-3 km. kuzeyindedir. Buranın en dikkat çekici yapısı kesme blok taşlarla inşa edilmiş iki katlı bir villa rustica'dır. Ana giriş çift katlı bir yapı tarzından oluşmaktadır. Dikdörtgen giriş kapısının üstü tonoz şeklinde yapılmıştır. Girişin ikinci katında yer alan platformu kemerlidir. Buradaki iki kapı sağlamdır. Yapının alt katında beş tane bitişik oda vardır. Bu odalar enine kemerlerle ayrılmışlardır. Ana girişin açıldığı büyük odada iki adet kemer vardır. Kare şeklinde pencereleri ve dikdörtgen formda gömme dolapları mevcuttur. Odanın içerisinde yer alan kapılarla diğer odalara bağlantı sağlanırken, tabanda da sarnıçların yer aldığı gözlenmektedir. Diğer oda gibi batıda yer alan bu ikinci odanın üç adet girişi bulunmaktadır. Bu girişler diğer odalarla bağlantılıdır. Odada bir kemer ve bir pencere bulunmaktadır ve üst katta yer alan odaya ait duvar kalıntıları kısmen korunmuştur. Yapının doğusunda yer alan bir başka oda, bu yönde yer alan bir şapel ve diğer bir oda ile bağlantılıdır. Odanın kemerleri yıkılmıştır. Bulunan iki adet penceresi farklı planlar göstermektedir. Bu odanın ikinci katında yer alan mekana ait kalıntılar kısmen ayakta. Odanın kuzeybatı köşesinde bir de kanal bulunmaktadır. Doğuda yer alan bir diğer odanın, evin dışına açılan bir kapısı var-

dır. Bu odanın kemerleri sağlam kalmıştır. Diğer odalara oranla daha küçük olan iki kapılı bir oda da güneybatıda yer almaktadır. Bu odanın üst katına ait kalıntılarda kısmen ayakta kalmıştır. Bu evin diğer evlerden farklı olarak ikisi evin içinde birisi dışındadır. Evin giriş katındaki şapelin apsisi, duvarlarının bir bölümü ve kapısı sağlamdır. İkinci kattaki ilk şapel ile aynı hizadaki şapelin yalnızca apsisinin alt bölümü ayakta. Birinci kat şapeli, kuzeyde ve doğudaki odalar ile bağlantılıdır. Evin dışında yer alan üçüncü şapelin duvarları yıkılmıştır, apsisin içine düşmüş olan şapelin kapısının üzerinde daire içinde haç motifi bulunmaktadır. Evin güney cephesinde üç adet tonozlu bölme mevcutken, kuzey ve doğu cephesi düzdür. Sadece odalara ait pencere ve kapı yerleri mevcuttur. Yine kuzey cephede balkonu taşıyan kirişler görülebilmektedir. Yapılan araştırmalara göre evde ilginç olan bir özellikte doğu tarafında üst katta tuvalet bölümü ve güneyde de iki adet banyo bölümlerinin varlığıdır. Bu yapının çevresinde birkaç yıkık ev dışında başka yapı görülememektedir. Evin kuzeybatısında bir işlik bulunmaktadır. Yine Hellenistik Dönem'e ait bir evin giriş kapısının lentosu üzerinde Olba antik kentini simgeleyen çelenk, lobut ve üzüm salkımı betimlemeleri görülmektedir. Bu ören yeri Gökkale ve Keşliktürkmenli ile benzerlik göstermektedir.

Paslı

Susanoğlu'nun içinden kuzeye doğru giden stabilize yolun 5. km.'sinde Türkmenuşağı Köyü'ne; 11. km.'de bu köyün mahallesi olan Paslı'ya ulaşmaktadır. Burada Roma Dönemi'ne ait evler, sarnıçlar, işlikler ve mezar kalıntıları görülebilmektedir.

1-2. Silifke, Paslı

Korkusuz Kralın Anıt Mezarı (Mezgit Kale)

2. yüzyılın başlarında, bir tepenin üzerinde, halk arasında Korkusuz Kral Anıt Mezarı olarak tanınan Mezgit Kale yer almaktadır. Kilikia tapınak mezarlarının en büyüklerindedir. İ.S. 2. yüzyıl veya İ.S. 3. yüzyıl Roma Dönemi'ne ait bu anıt mezar, oldukça iyi korunmuş durumdadır. 7.80 m. yüksekliğinde olup, ön kısmında bulunan Ko-

rinth tarzındaki başlıklı sütunların ortasında konsollar yer almaktadır. Bu konsollardan ortadaki ikisi üzerinde bulunan ayak oyuklarından, zamanında mezarın üzerinde heykellerin bulunduğu anlaşılmaktadır. Aynı konsol tiplerinden asıl mezar odasında da dört tane vardır. Anıt mezarın arka alınlığında ortada bir kalın, iki yanında kılıç ve akrep kabartmaları bulunmaktadır. Anıt mezarın en önemli özelliği öndeki podyumun yan duvar taşı üzerine yontulmuş phallos kabartmasıdır. Anıt mezar civarındaki sarnıç ve zeytinyağı işlikleri görülebilecek diğer kalıntılardır.

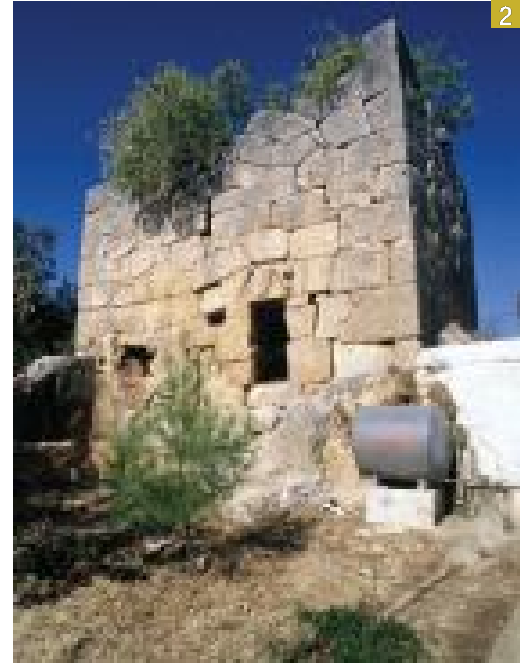

Barakçı

Silifke'nin 12 km. kuzeydoğusunda, Yenibahçe Vadisi'nin kuzeybatısındadır. Burada Hellenistik Dönem'e ait poligonal duvar sisteminde üç yapı vardır. Bunların sağlamlaştırılması Geç Roma Dönemi'nde harçla yapılmıştır. Böylece kısmen üç katlı bir ev meydana gelmiştir. Bu evin en üst katında tipik özellik olan enine kemerler ve yuvarlak kemerli pencereler vardır. Burası Erken Bizans Dönemi'nin sonuna kadar kullanılmıştır.

Takkadın- Tekkadın

Susanoğlu Beldesi'nin 11 km. kuzeyindeki Paslı Köyü'nün 4 km. kuzeybatısındadır. Hellenistik, Roma ve Bizans Dönemleri'ne ait yoğun kalıntılar bulunmaktadır. Burada kaya mezarları, içinde çok sayıda lahitin bulunduğu nekropol alanı, aslan kabartmalı lahit kapakları, sarnıç, küçük bir kale, kilise ve onlarca ev mimarisini görülebilir.

1-2. Silifke, Hançerkale
3. Silifke, Barakçı

Hançerkale

Silifke'nin 16 km. kuzeydoğusundadır. Gökburç'a 1 km. uzaklıkta, Ovacık Köyü'ndedir. Burada poligonal taşlarla inşa edilmiş bir gözetleme kulesi bulunmaktadır. Doğu cephesinde bir çörtlen yer alırken, güneye bakan giriş kapısının üzerinde Dioskur miğferi, kalkan, kılıç ve Herakles'in lobutu kabartmaları vardır.

Gökburç

Silifke'ye uzaklığı 17 km.'dir. Hançerkale'nin hemen doğusunda Tekkadına 3 km. uzaklıkta, yolun sağındadır.

Bizans Dönemi'ne ait 6. yüzyılda inşa edilmiş bir kule yapısıdır. Doğu duvarı yıkılmıştır. Gökburç'u çevreleyen bahçe içerisinde üç adet kule kalıntısı ile bir adet sarnıç ve duvar izleri yer almaktadır.

Silifke, Gökburç

Deveini

Ovacık Köyü'nün mahallesidir. Deveini'nin Çevlik mevkii'nde iki kabartma vardır. Kabartmalardan biri ayakta bir kaide üzerine basmaktadır. Bir elini duvara dayamış, sağ elinde Kerykaion atribüsü tutmaktadır. Sağ tarafında da yazıt vardır.

Bu kabartmaların doğu yönünde bulunan ve Alçılı Tepe veya Mutlakçı Tepe diye adlandırılan mevkide de mimari kalıntılar bulunmaktadır.

Yine aynı yerin İnliseki Mevkii'nde nişler içerisinde oturan kadın ve erkek kabartmaları bulunmaktadır. Kabartmaların karşısında da sarnıçların, lahitlerin olduğu ören yeri vardır.

1-2. Silifke, Deveini

Keşliktürkmenli

Köy merkezinin güneybatısında iki katlı olabilecek, çok odalı bir villa rustica bulunmaktadır. Bu tip çiftlik evleri “Kuleli Villa Rustica” olarak tanımlanmaktadır. Bu yapılarda bütün binalar bir avlu çevresindedir ve avlunun dört köşesinde hem depo işlevi gören, hem de koruma amacı taşıyan kulelere sahiptir. Ancak burada bulunan işlikler arazi şartları gereği avlunun dışında yer almaktadır. Yapının avlusu içerisinde sarnıç bulunmaktadır. Var olan odalar kemerlerle birbirinden ayrılmıştır. Bu yapının arkasında iki yapı daha görülmektedir.

Villa Rustica'nın karşısına düşen tepede, yeni yolun karşı tarafında bulunan evin üstünde kilise kalıntısı vardır. Burada da yine antik bir yolun varlığı dikkat çekmektedir.

Silifke, Keşliktürkmenli

Aslantaş

Aslantaş Mevkii'ne Keşliktürkmenli Köyü'ndeki caminin hemen sağından yukarı çıkan yolu kuzeydoğu yönünde yaklaşık 1-2 km. takip ettikten sonra doğuya dönülerek ve toprak yoldan 400 m. kadar yürüyerek ulaşılır. Mevkii adını yanında sarnıç bulunan ve 6 basamakla çıkılan lahtin kapağı üzerindeki aslan kabartmasından almıştır. Lahtin konum olarak hakim olduğu arazinin güneydoğusunda bir anıt mezar ve çevresinde yapı komplekslerinin yer aldığı ören yeri vardır.

Silifke, Aslantaş

Diokaesareia (Uzuncaburç)

Silifke'nin 30 km. kuzeyinde, Uzuncaburç Beldesi'ndedir. Hellenistik Dönem'de merkezi Uzuncaburç'un 4 km. doğusundaki Olba Territoriumu'nun ibadet yeri olan bugünkü Uzuncaburç yerleşim yeri, Roma Dönemi'nde, 72 yılında İmparator Vespasianus zamanında Olba'dan ayrılarak Diokaesareia (Tanrı-İmparator Kenti) adıyla özerk, kendi adına para basan kent durumuna gelmiştir.

Bizans Dönemi'nin ardından Türkler buraya şehrin sembolü olan yüksek burcun (Hellenistik Kule'nin) ismini vererek "Uzuncaburç" demişlerdir.

Silifke, Uzuncaburç
anıtsal giriş kapısı

Belli Başlı Kalıntılar

Sütunlu Cadde

Tiyatronun önünden geçen sütunlu cadde, Zeus Tapınağı'nın yanında kent kapısından gelen diğer bir Sütunlu Cadde ile kesismekte ve Tyche Tapınağı'nda son bulmaktadır. İ.S. 1. yüzyıldan kalma Sütunlu Cadde'deki sütunların hepsi yıkılmıştır. Mimari parçalarının çoğu da yok olmuştur.

Tören Kapısı

İ.S. 1. yüzyıldan kalma Tören Kapısı her biri 1 m. çapında ve 7 m. yüksekliğinde Korinth başlıklı sütunlarıyla heybetli bir yapıdır. Yarısı yıkılmış olan tören kapısının beş sütunu ayakta. Soli-Pompeiopolis ören yerindeki gibi sütun gövdelerinden çıkan konsolların varlığı bunlar üzerinde heykeller bulunduğunun kanıtlarıdır.

Silifke, Uzuncaburç
tören kapısı

Zeus (Olbios) Tapınağı

Tören kapısından sonra antik çeşmeyi geçince Sütunlu Cadde'nin solunda bir avlu içerisindeki Zeus Tapınağı'na ulaşılır. I. Seleukos Nikator tarafından yaptırılmış olduğu düşünülen Zeus Tapınağı,

Anadolu'da dört bir yanı Korinth tarzında tek sıra 36 sütunla çevrili, peripteros planlı, en eski tapınaklarından biri olarak, sanat tarihinde önemli bir yere sahiptir. Romalılar tarafından da kullanılan tapınak, Hıristiyanlık Dönemi'nde, 5.yüzyılda, yapılan değişikliklerle kiliseye çevrilmiş; cellası yıkılıp sütun araları örülmüş ve buralara kapılar konulmuş, doğusundaki sütunlar kaldırılarak yerlerine apsis eklenmiştir.

1-2. Silifke,
Zeus Tapınağı, Kilise

Tyche Tapınağı

Sütunlu Cadde'nin bitimindeki tapınak, İ.S. 1. yüzyılın ikinci yarısında yapılmıştır.

Beşi ayakta olan, 6 m. yüksekliğindeki yekpare altı sütunun taşıdığı arşitravdaki yazıt, tapınağın kentlin soylularından Oppius ile karısı Kyria tarafından yaptırılıp kente armağan edildiğini bildirmektedir.

Zafer Kapısı

Güney-kuzey istikametindeki ikinci sütunlu yol üzerinde ve Zeus Tapınağı'nın kuzeyinde bulunan kapının ortasında bir büyük, yanlarında ise iki küçük kemerli girişi vardır. Üzerindeki yazıtta, depremden zarar gören kapının Roma İmparatorları Arcadius (İ.S. 395-408) ile Honorius (İ.S. 395-423)'un birlikte yönetimleri sırasında onarım gördüğü yazılıdır.

1. Silifke,
Tyche Tapınağı
2. Silifke, Uzuncaburç
Anıtsal giriş kapısı

Silifke, Hellenistik Kule

Tiyatro

Burada bulunan bir yazıttan Roma İmparatorları Marcus Aurelius (İ.S. 161-180) ile Lucius Verus'un (İ.S. 161-169) birlikte yönetimleri sırasında, yani İ.S. 2. yüzyılın ikinci yarısında yapılmış olduğu anlaşılmaktadır.

Hellenistik Anıt Mezar

Beldenin güneyindeki tepe üzerinde yer alan anıt mezarın dor biçimindeki mimarisi yörede tektir. Piramit çatılı, 15 m. yüksekliğindeki mezar anıtı 5.5 x 5.5 m. ölçülerinde kare planlıdır. Seleukoslar'ın veya Olba Krallığı'nın yöneticilerinden birine ait olduğu tahmin edilmektedir.

Tiyatro

Hellenistik Kule

Şehri çevreleyen surların kuzeydoğu kenarında bulunan beş katlı kule 16 x 13 x 23 m. ebatlarındadır. Her katı kendi içinde bölümlere ayrılmış olan kule, yöneticilerin yaşadığı bir mekan olduğu kadar, tehlike anında bölge halkının sığındığı ve şehir hazinesinin korunduğu güvenli bir yer olarak da kullanılmaktaydı.

Kapı üzerindeki yazıttan İ.Ö. 3. yüzyılın ikinci yarısında Tarkyares tarafından yaptırılmış olduğu anlaşılan kule, geçirdiği yangın sonucu Vali Petronius Faustinus'un emriyle İ.S. 3.yüzyılın sonlarında onarım görmüştür.

Sikkelerin üzerinde tasvir edilen bu gözetleme ve barınma kulesi yüksek oluşu nedeniyle bugünkü beldenin ismine de kaynak olmuştur.

Nekropol Alanı

Kentin kuzeyindeki bir vadinin her iki yamacına yayılmış olan nekropol sahası, Hellenistik, Roma, Bizans Dönemleri'nde kullanılmış olup burada kaya mezarları da vardır.

Olba (Ura) Uguralanı

Uzuncaburç'un 4 km. doğusundadır. Hellenistik Dönem'de Olba Krallığı'nın merkezi ve önemli bir ticaret şehridir. Olba aynı zamanda önemli bir dinsel merkez olmuştur. Özellikle Hıristiyanlık döneminde bu durum yazılı kaynaklar dışında dinsel mimari kalıntılarda da kendini göstermektedir. Bunlar Olba akropolisinin batısında bulunan büyük kilise kalıntısı, akropolis üzerinde yer alan bir çok küçük kilise kalıntıları ve su kemerinin bulunduğu akropolisin doğusundaki vadide geniş bir alana yayılan manastır kalıntıları sayılabilir.

Olba piskoposluk merkezi olarak Erken Hıristiyanlık döneminde önemini sürdür-

müştür. Bu dönemde Olba ve hemen yakınındaki Diocaesareia ayrı ayrı piskoposluk merkezleri olmuşlardır. Olba piskoposluğuda, Isauria'nın başpiskoposluk merkezi olan Seleukeia'nın alt birimi olarak diğer Isauria ve Kilikia piskoposlukları Diocaesereia, Kelenderis, Claudiopolis ile öteki piskoposluklar gibi 10. yüzyılın başından 7. yüzyıla kadar Antiokheia patrikhanesine bağlı olmuştur. Olba'da bulunan, Septimus Severus zamanında yaptırılmış olan çeşme binasının yanı sıra diğer bir önemli eser ise nekropolün bulunduğu vadi üzerinde kurulmuş, 150 m. uzunluğunda, 25 m. yüksekliğindeki iki katlı su kemeridir. Bu su kemerinin ko-

Uzuncaburç

1. Silifke, Olba Ura planı
2. Silifke, Olba Ura Çeşme

runması ve çevrenin gözetlenmesi için kuleler inşa edilmiş olması yapının önemini göstermektedir. İ.S. 199 Septimus Severus dönemine tarihlenen su kemerinin üzerindeki yazıtta "Olbalılar'ın Kenti" yazmaktadır. Antik çeşme ile aynı dönemde yapılmış olan bu kemerler Bizans İmparatoru II. Iustin yönetimi sırasında (566) onarım görmüştür. Çeşmenin ya-

nında bulunan tiyatro binasından bazı oturma basamakları ile sahnenin bir bölümü günümüze dek kalmıştır. Nekropol alanında ise farklı mezar tipleri yer almaktadır. Bir tepenin üzerinde kurulmuş bulunan antik şehirdeki diğer kalıntılar arasında evlerde bulunmaktadır. Hellenistik, Roma ve Erken Bizans Dönemleri'nde iskan görmüştür.

1. Silifke,
Olba Ura Kaya Mezarı
2. Silifke,
Olba Ura Su Kemerini

İsmailli (Yegenli Köyünde)

Cambazlı Köyü'ne 5 km. uzaklıktaki Yegenli Köyü'ndedir. Köy mezarlığını geçince hemen yolun sağında, anakaya üzerine oturtulmuş poligonal duvarlı bir kule yapısı ve müştemilatı görülmektedir. Kule kapısı üzerinde Herakles'in lobutu ve dioskur miğferi motifleri bulunmaktadır.

İsmailli Kale'ye gitmek içinse köy mezarlığını geçince hemen sola dönülür ve 4,5 km. kadar güneydoğuya gidilir. İsmailli Kale denilen mevkiide bulunan yapı çok tahrip olmuştur.

Anıtsal olduğu anlaşılan dikdörtgen planlı bu yapı belki de bir tapınaktır. Duvarlarda düzgün olmayan kenarlara sahip taş işçiliği kullanılmıştır. Yerde bulunan mimari parçalar üzerinde aslan şeklinde çörtlen kabartmaları, metop ve

triglif sıraları, alınlık ve büyük sütunların yanı sıra çevrede sarnıçlar ve lahitler de bulunmaktadır. Buranın yakınında bulunan kilisenin apsisi ana kayaya oyulmuştur ve yanında yuvarlak planlı bir alan bulunmaktadır. Anıtsal yapıdan vadi içerisine doğru bakıldığında, yine vadi yamaçlarına konumlandırılmış dikdörtgen planlı büyük bir yapı ile karşılaşmaktadır. Bu vadi içerisinden yukarı doğru yürüyerek devam edildiğinde kaya mezarlarına ve mağara yerleşimlerine gelinmektedir. Kaya mezarları vadinin iki yamacında da vardır. Bu kaya mezarlarının bazılarında kabartmalar bulunmaktadır. Bu kabartmalardan birisinde ortada yatan bir erkek, sağ tarafında mızrak tutan iki erkek (en sağdaki küt saçlı, yanındaki kısa saçlıdır), sol tarafında ise bir kadın ayakta durmaktadır. Altındaki kaya mezarının içi iki katlıdır. Alt zeminde biri küçük ikisi daha büyük olan khamasorion tipte lahitler görülmektedir.

1. Silifke, Cambazlı anıt mezar
2. Silifke, Cambazlı kaya mezar önündeki kabartma

1-2-3. Silifke, Ismaili

Imbriogion (Demircili)

Bir Roma Kenti olan ve İ.S. 2. yüzyıla tarihlenen anıt mezarları ile tanınan Imbriogion Silifke'nin yaklaşık 6 km. kuzeyindeki Demircili Köyü'ndedir.

Burada yer alan ilk anıt mezar Öter Kale Mevkii'nde, İmamlı'dan köye girerken yolun solundadır. Çatı örtüsü yıkılmış iki katlı olan yapının cephesinde altta İon, üstte Korinth başlıkları taşıyan dörder sütun vardır. Bu mezarın yanında bir de kaya mezarı bulunmaktadır. Buranın 300 m. kadar ilerisinde sağda yan yana duran iki anıt mezar en çok dikkati çeken eserlerdir. Bu iki katlı mezar yapıları mimari süslemeleri ve işlenişlerindeki sanat, kitabe, kabartma ve hayvan heykelleri mezarın önemli bir aileye ait olduğunu göstermektedir. Mezarın üzerinde iki insan büstü, kabartma olarak tasvir edilmiştir. Soldaki tek katlı mezar ise

1

2

3

Korinth düzeninin bütün özelliklerini yansıtmaktadır. Bu mezarların ilerisindeki tepede ören yerine ait kalıntılar ve bir kule görülmektedir. Bu mezarlardan başka, yolun doğu tarafında Sivri Kale olarak bilinen başka bir anıt mezar daha vardır. Mezarın levha şeklindeki taşlarla kapatılmış olan piramit çatısı dikkat çekicidir. Mezar yapısının iç kısmındaki konstruksiyon, yukarıda anlatılan mezarlardan değişiktir.

Daha aşağı inerken köy çıkışına doğru yolun solunda bir anıt mezar daha vardır. Çatısı yine levha şeklindeki kare taş plakalarla örtülüdür. Çörtlenler ise aslan başı şeklindedir. Ön ve arka alınlıkta kalkan kabartmaları vardır. Mezar yazıtı yere düşmüştür. Önünde bir de lahit yer almaktadır.

4

1-2-4-5-6-7. Silifke, Imbriogion (Demircili)
3- Silifke, Imbriogion (Demircili) plan

5

6

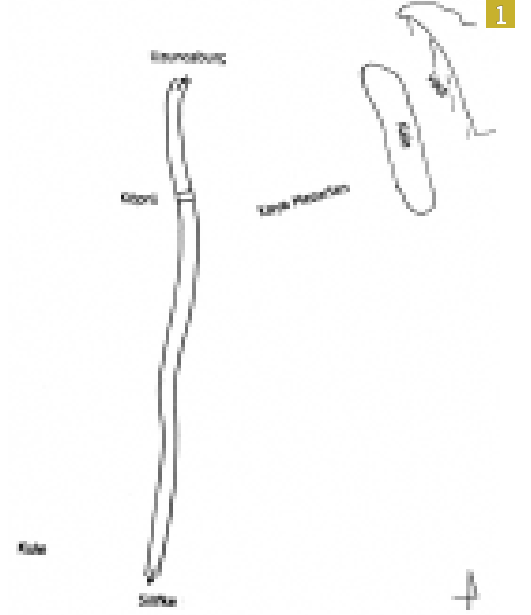
7

Meydan Kalesi (Sivri Kale)

Silifke'nin 12 km. kuzeyindeki İmamlı Köyü'nün 1 km. doğusundadır. Kalesinin önemi Olba'ya giden yol üzerinde kurulmuş olmasından kaynaklanmaktadır. Bulunduğu vadiye ve diğer düzlüklere hakim konumdaki kale, Hellenistik, Geç Roma ve Erken Bizans Dönemleri'nde yerleşim görmüştür. Kale kalıntıları içerisinde burç ve gözetleme kuleleri, sarnıçlar, nekropol alanı, şapel ve doğusundaki dereye inen kayalara oyulmuş bir merdiven bulunmaktadır. Tepenin kuzeyi uçurum olduğundan doğal korunması güçlüdür ve bu yönde sadece bir kule vardır. Duvarlarda hem bosajlı hem de poligon teknik kullanılmıştır. Güneybatı ve güneydoğudaki kulelerin üzerinde lobut tasviri vardır. Nişli bir blok taş üzerinde kartal kabartması bulunmaktadır. Nekropolünde yer alan kaya mezarları ise çok zengin kabartmalarla bezenmiştir.

1. Silifke, İmamlı Köyü
Meydan Kalesi planı
2-3-4-5-6. Silifke,
İmamlı Köyü
Meydan Kalesi

4

5

6

Karaböcülü (Çamlıbel)

Silifke'nin 11 km. kuzeyindedir. Stabilize köy yolu ile ulaşılmaktadır. Şehirde daha çok kapı söveleri ile lentoları ayakta kalmıştır. Bu lentoların üzerinde genelde lobut, çelenk kabartmaları vardır. Birisi yuvarlak diğeri ise dikdörtgen iki sütun üzerine konulmuş olan kapı lentosu dikkat çekmektedir. Yapılarda düzgün olmayan yüzeyli poligonal taş örgü sistemi görül-

mektedir. Sarnıç ve işliklerin yanı sıra çok sayıdaki lahitlerden birisinin kapağında yarım kalmış iki insan başı kabartması, bir diğesinde phallos kabartması bulunmaktadır. Lahitlerin yanı sıra kaya mezarları ve arkasoller de vardır. Burada bulunan anıt mezarın üst örtüsü yıkılmıştır. Alınlığından yere düşmüş olduğu anlaşılan taşın üzerinde çerçeve içinde yüzü kırılmış insan kabartması bulunmaktadır. Çevresi tamamen lahitlerle dolu olan mezarın içi kemerlidir. Saçakları üzerinde balık, rozet, çiçek, kartal, limon vs. kabartmaları vardır.

Yapılardan belli bir plan elde etmek mümkün değildir. Çünkü planları değiştirilerek tekrar kullanılmıştır. Yerleşimin 2 km. kuzeyinde, anakayaya işlenmiş olan kaya kabartmaları bulunmaktadır. Yan yana duran biri erkek, birisi kadın olan büstler yerel tarzda başlıklar giymişlerdir ve işçilik de pek özenli değildir. Diğer bir kabartma klinne üzerinde yatmakta olan bir erkek figürüdür. Son kabartma yan yana, bir kemer içerisine alınmış olan solda erkek, sağda kadın ve onun yanında da bir çocuktan oluşan üç büstten meydana gelmektedir. Alt kısımdaki yazıt hava şartlarının etkisiyle tahrip olmuştur. Burada tek nefli bir kilise olduğu söylenmektedir. Hellenistik, Roma ve Bizans Dönemleri'nde iskan edilmiştir.

1. Silifke, Karaböcülü
anıt mezar

2. Silifke, Karaböcülü

Gökkale

Gökkale, İmamlı Köyü'nün 1.5-2 km. kadar kuzeybatısında bulunan iki katlı bir Villa Rustica'dır. Bu tip Villa Rusticalar "Ayrı Bir Bey Evine Sahip Villa Rustica" olarak tanımlanmışlardır. Bu tip yerleşimlerde tarım yapıları geniş bir alana yayılırken, beye ait büyük ve gösterişli ev ayrı yapılmıştır. Yapıda kullanılan dikdörtgen küçüklü büyüklü pencereler kemerlerle desteklenmiştir. Yan pencerelerin lentoları düzken ön cephekilerin bazıları kemerlidir. Sol tarafında biri düzgün olmayan küçük kare ve temelleri ana kayaya oturtulmuş boylamasına uzun iki oda ve içinde ayrıca dört oda vardır. Çiftlik sahibinin evi olan ana yapının önünde taş plakalarla döşeli avlusu ve bu avlunun altında da sarnıçlar yer almaktadır. Tepenin eteklerinde ve daha aşağılarda da sarnıçlar bulunurken, yapının batısında da bir anıt mezarın varlığı dikkat çekmektedir. Evin yakınlarında biri Geç Roma Dönemi'ne diğeri Erken Bizans'a ait iki lahit ve khamasorion tipte lahtin yanı sıra zeytinyağı

presleri ve bir tane de değirmenin varlığı gözlenmektedir.

Burada çiftlik evinin olduğu yere kadar götüren yaklaşık 1 m. genişliğinde, 2 km. uzunluğunda taş döşeli antik bir yol bulunmaktadır. Bu antik yol tarımsal arazilerin arsından geçerken, yol boyunca da kalıntılar olduğu görülmektedir. Bu yol aynı zamanda Seleuceia-Olba arasındaki antik yolu da birbirine bağlamaktadır.

1. Silifke,
Gökkale- Antik Yol
2. Silifke,
Gökkale-Villa Rustica

Seyranlık

Silifke ilçe merkezinin 30 km. kuzeyindeki Seyranlık Köyü'ndedir. Ören yeri köyün ve köye ait orman kulesinin kuzeybatısına düşmektedir. Ören yerine ait en önemli yapılardan olan kilise, kareye yakın dikdörtgen plan özelliği göstermektedir ve dıştan bakıldığında kilise olduğu anlaşılama-makta, son derece sade bir yapı izlenimi vermektedir.

Seyranlık kilisesinin özelliği hem sütun hem de ayaklarla neflerin ayrılmış olmasıdır. Bu özellik başka bir kilisede henüz ortaya çıkarılmamıştır. Kuzey yan nefte ve yan odada duvar resimleri olduğu göze çarpmaktadır. Kuzey yan nef kemerleri ve tonozlu yapısı sağlamdır. Güney yan nef ise yıkılmıştır. Orta nef daha geniştir.

Yüzeyde mozaik parçaları ve opus sectileler görülmektedir. Yerde bulunan bir sütun başlığında haç motifi vardır. Kili-

senin hemen üstünde sarnıç bulunmaktadır. Buraya ait ören yeri oldukça geniş bir alana yayılmıştır.

Çevrede mezar tipi olarak daha çok lahitler görülmektedir. Bağcıalan Tepesi'nin tam batısına düşen tepede de başka bir ören yeri bulunmaktadır.

Athena Kabartması

Sömek Köyü'nün 3 km. kuzeyindedir. Bir mağara içerisinde Athena kabartması bulunmaktadır. 1.30 m. yükseklikteki kabartmada "Dağlarda Oturan Athena" yazıtı vardır. Yazıtında anlaşıldığı gibi bu mağarada Athena kültü yer almaktadır.

Mağaranın yan tarafında yine kabartma olarak alınlık ve insan büstü tasvirleri işlenmiştir.

Silifke, Seyranlık
Kilise

Keben Kabartması

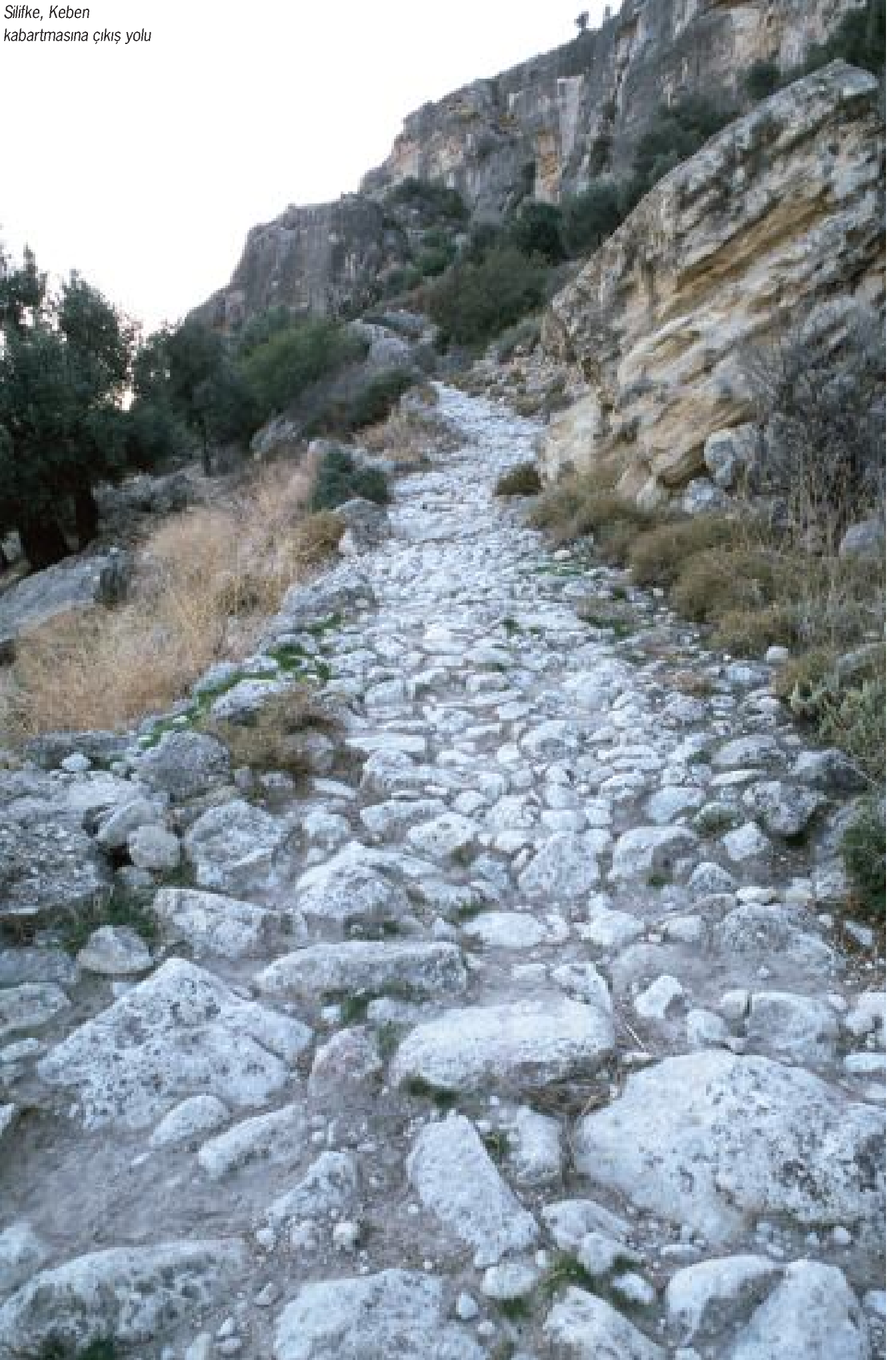
Silifke-Mut karayolu üzerindeki Keben Köyü'ndedir. Kabartma köyün arkasını dayadığı kayalıkların yüzeyinde yer almaktadır. Konum olarak Göksu Vadisi'ne hakim durumdadır. Yöre halkı bir eli-

nin kesik gibi görünmesinden dolayı "Çolak Kız" adını vermiştir. Bu kabartmada sağa yürür vaziyette, başı örtülü, uzun elbiseli, elleri öne uzanmış vaziyette bir kadının tasvir edilmiştir. Bugüne kadar kesin bir tarihlendirme yapılamamıştır. Ancak Geç Hitit veya Demir Devri'ne ait olabileceği yorumları araştırmacılar tarafından ileri sürülmektedir.

Silifke, Keben
Kabartması

*Silifke, Keben
kabartmasına çıkış yolu*

Taşucu Amphora Müzesi

Müze, Taşucu Eğitim ve Doğal Hayatı Koruma Derneği Başkanı Aslan Eyce'nin koleksiyonundan oluşan amphora ve toprak eserlerin vakıfa bağışlanması ile Kültür ve Turizm Bakanlığı'na bağlı özel müze olarak kurulmuştur. Antik Dönem'e ait 300 kadar amphora ve çeşitli toprak figürinlerin ve arkeolojik eserlerin sergilendiği müze, Akdeniz deniz ticaretinde kullanılan amphora tipleri bakımından önemli özelliğe sahiptir.

Müzeye 0.324 7144009 no.lu telefondan ulaşılabilir.

Silifke, Taşucu Amphora Müzesi ve Amphoralar

Taşucu-Mylai Manastırı-Holmi

Taşucu Beldesi'nin 5 km. güneybatı-
sındadır. Bazı antik kaynaklara göre
Taşucu'nun, bazı kaynaklara göre de
Manastır denilen alanın Holmi olduğu be-
lirilmektedir. Korsan saldırıları nedeniyle
gelişememiştir. Holmi, Büyük İskender'in
ölümü ile Suriye Krallığı'na tabi olmuştur.

Kent halkı I. Seleukos Nikator tarafından
Silifke'ye taşınmıştır. Kalıntıları arasında kı-
yıda yer alan antik hamam yapısı küçük
bir körfezle çevrelenmiştir. Kıydan sonra
kademeli bir yükselişle alçak ve geniş sa-
haya yayılan tepede antik kentin kalıntıları
devam etmektedir. Roma ve Bizans Dö-
nemleri'ne tarihlenen bu kalıntılar içerisin-
de yüzden fazla ev, zeytinyağı işlikleri, su
sarnıcı, kaya mezarları ve anıt mezarlar
görülmektedir.

1. Silifke, Taşucu
Amphora Müzesi
2-3. Silifke, Taşucu
Holmi-Mylai Manastırı

Liman Kalesi

Taşucu'nun 7 km. güneybatısında-
dır. Kale Osmanlı yapısı olup 1471
yılında yaptırıldığı bilinmektedir.
Doğu tarafında ana giriş kapısı mevcut-
tur. Günümüze dek kalan az tahrip ol-
muş kalelerden birisidir. Kaleye gelme-
den anayolun kenarında tonozlu bir sar-
nıç yapısı vardır.

1. Silifke, Liman Kalesi
yol üzerindeki tonozlu
yapı
2. Silifke, Liman Kalesi

Nesulion (Boğsak) Adası

Liman Kalesi'nin güneybatısında yer
alan Boğsak Adası üzerinde kapalı
haç planlı küçük yapı, adadaki en iyi
durumda olan kalıntıdır.

Bunun dışında sarnıçlar ve ev kalıntıları
dikkati çekmektedir. Bazı mermer sütun-
lar denize düşmüştür.

Castellum Novumola (Tokmar) Kalesi

1 2. yüzyıla tarihlenen kaleye Palaiai sapağına varmadan ana yoldan sağa ayrılan 3 km.'lik asfalt bir yolla ulaşılmaktadır. Kalenin güney duvarları yüksek kayalıklara oturmaktadır. Kale-den Göksu Deltası, Taşucu kesimi tamamen görülebilmektedir.

Yarım yuvarlak burçları ile tipik bir Orta Çağ kalesidir. Bizans ve Ermeni Krallıkları'ndan sonra, 1210 yılında St. Jean şövalyeleri denetimine girmiştir.

1. Silifke, Boğsak Adası
2-3. Silifke,
Tokmar Kalesi

Palaiai (Tahta Limanı)

Silifke-Anamur karayolu ile ulaşmaktadır. Taşucu'nun 16 km. batısındadır. Tokmar Kalesi'ni geçtikten 2,5 km. sonra Akdere, Eğribük Vadisi'ne doğru sola ayrılan stabil yoldan sahile kadar 3 km.lik yolla inilir. Burası Tahta Limanı olarak adlandırılan yerdir. Kalıntıların bir kısmı Anemurium ören yerindeki gibi denizin içeri girmesi nedeni ile sular altında kalmıştır. Üst kısmında, orman içerisinde bulunan yoğun kalıntı grubu da antik Palaiai'ye aittir. Çoğunluğu evlere ait bina duvarları ayakta. Kaya mezarları da bulunmaktadır.

1-2. Silifke, Palaiai
(Tahta Limanı)
3. Aphrodisias ve
mozaikler-Köserelik
Adası

Güvercin Adası

Böğsak Adası'nın güneybatısında yer alan Güvercin Adası üzerinde antik yerleşim izleri bulunmaktadır. Yaptığımız sualtı yüzey araştırmalarının sonucunda bütün çevresini kaplayan geniş bir alanda, çeşitli dönemlere ait çok sayıda ve yığınlar halinde amp-hora parçalarına rastlanmıştır.

Pityussa (Dana) Adası

Aphrodisias'ın kuzeydoğusunda, Güvercin Adası'nın güneybatısında yer alan büyük bir ada üzerindeki yerleşimdir. Aphrodisias ile birlikte kurulan kent, Roma Dönemi'nde bağımsız bir kent Pityussa olmuştur. Ada kentin Kıbrıs, Mısır, Aphrodisias, Komardias, Holmi ve Seleukeia ile yakın ticari ilişkileri olmuştur. Pityussa antik kentinde çok sayıda su sarnıcı, Roma Dönemi'ne ait evler, lahitler, hamamlar, Bizans Dönemi kilise kalıntıları bulunmaktadır. Adanın daha çok kuzeybatı yönünde yoğunlaşan ve kıyıda yer alan mimari kalıntıların malzemeleri ne yazık ki günümüz insanları tarafından sökülerek ve teknelerle taşınarak kendi yapılarında malzeme olarak kullanılmıştır.

Kilikia

Aphrodisias'ı

Silifke-Anamur karayolunun 35. km.'sinde, Işıklı Köyü'ne gelmeden önce güneye ayrılan 14 km. lik bir yol ile ulaşılmaktadır. Ovacık Yarımadası üzerindedir. Kent doğu ve batı yönlü iki antik limana sahiptir. Doğu limandaki Köserelik Adası da kalıntılar içermektedir. Bu adanın Roma ve Erken Bizans Dönemi'nde nekropol alanı olarak kullanıldığı tahmin edilmektedir. Yarımada da Antik Döneme ait yapıların temel kalıntıları göze çarpmaktadır. Aphrodisias Arkaik Dönem'e kadar uzanan bir geçmişe sahip olmakla birlikte daha çok Erken Bizans Dönemi bazilikal planlı kilise kalıntısı ile meşhurdur ve mozaiikli taban günümüze kadar korunmuştur. Bu tabanda bitkisel, geometrik ve hayvan motiflerinin aralarında kitabeler vardır. St. Panteleon Kilisesi olarak bilinen yapı 1972'de L. Budde tarafından kazılarak ortaya çıkarılmıştır. Yarımada kenarına kadar duvar kalıntıları bulunmaktadır.

1-2-3-4. Aphrodisias ve mozaikler

Bunlar arasında poligonal duvar örgü sistemli kuleli sur kalıntısı Hellenistik Dönem'e aittir. Roma Dönemi'nde yerleşim yeri olarak önemini kaybettiğinden, bu döneme ait kesin bir yapı kalıntısına rastlanmamıştır. Kilisenin doğusunda yer alan denizin dibinde de yoğun amphora yığınlarına rastlanmıştır.

Gözlegentepe Kaya Mezarları

Yeşilovacak Beldesi'nin Dibekli Mahallesi'nin İnönü Mevkii'nde karayolunun hemen kenarında Gözlegentepe nekropol alanı başlamaktadır. Burada bulunan kaya mezarlarında Silifke Müzesi tarafından kurtarma kazısı yapılmıştır. Kazı sonucunda ölü hediyesi olarak ortaya çıkarılan pişmiş toprak unguentariumlar, tabak, kase, ağırşak, madeni küçük aletler, amphora, lagynos, askos parçaları, cam şişeler Silifke Müzesi'ne nakledilmiştir. Açığa çıkan mezar buluntularına göre nekropol alanı Erken ve Geç Hellenistik ile Roma Dönemi'ne tarihlenmiştir. Mezarlar genelde basamaklı dromoslu girişleri olan ve kapak taşı ile dikdörtgen mezar girişinin kapatıldığı oda şeklindeki kaya mezarlarıdır. Çoğunlukla sunu çukuruna sahip mezarlarda bu çukurların etrafını ölülerin konulduğu sekiler çevrelemektedir. Tek bir mezarın duvar yüzeyinde diğerlerinden farklı olarak sıva kalıntısı bulunmuştur. Bazılarında da sunu çukuruna rastlanmamıştır. Bazı mezarlarda ölü konulan sekilerin arkasında duvara oyulmuş üzerleri kemerli niş şeklinde açıklıklar

